

C H Ư O N G : 10

CÔ THU KÝ của ông Khoa-trưởng Silva tươi cười nhìn lên, sẵn-sàng để nghe Martin tâm sự, nhưng chàng chỉ hiện-lệnh nói : "Thưa Cô có thể cho tôi yết-kiến ông Khoa-trưởng được không ?" rồi chàng hiện-lệnh ngồi đợi trên hàng ghế sồi, kê dưới cuốn lịch quảng - cáo các môn thuốc của hãng Dawson Hunziker.

Khi chàng trịnh-trọng bước qua khuôn cửa kính, vào văn-phòng ông Khoa-trưởng, chàng thấy ông mặt-mày hớn-hở... Ông dương ngời, người bé nhỏ, nhưng vì cái đầu tròn to như cái mái vòm, và bộ ria rậm-rì, nên trông ông có vẻ đồ-sộ.

- Sao, Ngài ?

Martin năn-nỉ :

- Nếu thầy cho phép thì con trở lại học Thành-thực, con xin lỗi thầy, và con sẽ đến xin lỗi Bác-sĩ Gottlieb... tuy nhiên con cũng xin thành-thực thưa với thầy rằng con không thể chịu phạt về truyện Clif Clawson...

[REDACTED]

Bác-sĩ Silva chòm đứng dậy, râu tóc tựa hồ như dựng đứng lên. Martin cương-ngạnh uốn ngực ra. Chàng không được hoan-ngênh chăng? Đâu đâu chàng cũng không kiếm được chốn nương thân nữa chăng? Chàng không thể tranh-đấu được. Chàng không còn dũng-khí nữa. Sau cuộc hành-trình buồn-nản, sau khi cố hết sức nhin để cho khỏi sinh chuyện cãi-cọ với gia-đình ông Tozer, chàng đã quá mệt-mỏi rồi! Người chàng rã-rời! Chàng ủ-rũ nhìn ông Khoa-trưởng, hy-vọng mong-manh.

Ông mỉm cười nói :

- Không sao đâu, đừng lo,Đâu có đó.Thấy anh về, chúng tôi cũng mừng. Xin lỗi xin liếc mà làm gì? Tôi chỉ mong anh làm sao cho phấn-khởi tinh-thần lên thôi. Có anh trở về là tốt lắm. Trước tôi vẫn tin ở anh, và tôi tưởng có lẽ đã mất anh. Cái ông già đến vụng!

Martin bật lên khóc nức-nở, chàng yếu quá không tự kiểm-chế được, chàng cô-đơn quá và yếu-đuối quá. Bác-sĩ Silva an-ủi :

- Ta hãy thử xét qua lại mọi sự để tìm xem câu chuyện lôi-thôi từ đâu mà ra. Tôi có thể giúp anh được việc gì không? Martin, anh nên hiểu rằng việc mà tôi mong làm được nhất ở đời là giúp cho thế-gian có nhiều thầy thuốc giỏi, nhiều y-sĩ đại tài chừng nào, tôi

cố-gắng chừng ấy. Truyện gì làm cho anh khổ
nào như vậy ? Anh đi đâu từ hôm ấy đến nay ?

Khi Martin kể đến truyện Leora và cuộc
hôn-nhân của chàng, Bác-sĩ Silva cười khì
khì :

- Tôi rất vui mừng ! Nghe nói cô ấy đẹp
lắm. Nếu vậy thì tôi phải cố thu xếp cho anh
làm nội-trú ở Bệnh-viện Zenith mới được,
trong vòng một năm kể từ nay mà đi, và giúp
cho anh có đủ khả-năng chu-cấp cho cô ấy
đường-hoàng.

Martin nhớ lại đã bao lần Giáo-su Gott-
lieb chế-nhạo một cách chua-cay độc-địa "chả
biết đó những đám cưới vui vẻ hay chỉ là
những tiếng chuông vang lên từ địa-ngục". Từ
đây chàng trở thành môn-dò của Silva, từ đây
chàng làm việc như điên, và cũng từ đây
chàng mất dần tin-tưởng vào thiên - tài chói
lọi nhưng điên-khùng của Max Gottlieb.

II

Leora viết thư kể rằng nàng đã bị đuổi
ra khỏi Trường Nữ-Điều-Dưỡng vì nghỉ học quá
lâu và đã có chồng. Nàng ngờ chính Cha nàng

đã báo cho những người có thẩm-quyền ở Bệnh-viện biết truyện nàng lấy chồng. Rồi hình như nàng đã lên gởi mua một cuốn sách dạy tóc-ký, và lấy cố giúp việc cho Bert để được xử-dụng chiếc máy chữ ở ngân-hàng, và hy-vọng sang mùa thu tới, nàng có thể đi theo Martin và đi làm tóc-ký để tự mưu-sinh.

Có một lần chàng ngờ ý muốn bỏ học y-khoa, đi làm bất cứ nghề gì cũng được và đón nàng về ở với chàng ; nhưng nàng không chịu.

Vì bạn "phụng-sự" Leora và vì thần-tượng mới của chàng là ông Khoa-Trường Silva, chàng đã trở nên khắc-khó, bỏ hẳn rượu, hăng hái học từng trang, từng trang sách y-khoa; nhưng nhớ nàng, chàng cảm thấy vô cùng trống-trải, và mỗi khi đi đâu về, còn cách nhà một dãy phố, chàng cũng chạy thật nhanh về xem có thơ-từ tin-tức gì của nàng không. Rồi chợt một hôm chàng nảy ra một kế-hoạch. Chàng đã ném nhiều mìn túi-nhục..., thì có ném thêm một lần nữa cũng chẳng sao. Chàng sẽ bay đến với nàng vào dịp lễ Phục-sinh; chàng sẽ buộc Tezer cấp-dưỡng nàng trong lúc nàng học tóc-ký ở Zenith, chàng sẽ được ở gần nàng trọn năm học cuối cùng. Khi nhận được ngân-phiếu gởi từ Elk Mills tới mỗi tháng hai kỳ, chàng trả Clif số trăm bạc tiền nợ, và tính-toán tiền tiêu chi-ly từng xu một. Chàng rất cần có thêm một bộ quần áo, cần ghê-góm, nhưng chàng cố nhìn không mua để có thể thực-hiện

[REDACTED]

kế-hoạch. Rồi trong hơn một tháng, chàng chỉ ăn mỗi ngày hai bữa, mà một bữa chỉ ăn có bánh mì với bơ và cà-phê, chàng giặt lấy quần áo trong bồn tắm, và thỉnh thoảng chỉ khi nào thấy thật cao-húng và thèm quá chàng mới hút một điếu thuốc, còn không thì cũng nhịn luôn.

Chàng trở lại Wheatsylvania lần này cũng như lần trước có điều khác là chàng ít nói chuyện với bọn phiêu-lưu lãng-tử. Suốt dọc đường, ngồi trên chiếc ghế bọc vải đỏ, nếu không ngủ-gà-ngủ-gật thì chàng lại học trong mấy cuốn sách đồ-sộ về phụ-khoa và nội khoa. Chàng đã viết thư báo cho Leora và dặn dò trước mấy điều, nên chàng gặp nàng ở đầu xóm, nói chuyện với nhau một lúc và hôn phau một cái thật là táo-tợn.

Tin-tức đồn đi ở Wheatsylvania đâu có chậm. Người ta hay chú ý đến truyện người khác, và cặp mắt cú vọ của những người mà Martin chẳng thấy bao giờ, đã theo dõi chàng từ lúc chàng mới tới. Khi hai kẻ tội-phạm về tới cái "lâu-đài ngón-ngang xương-cốt của những con yêu-quái họ Tozer", thì đã thấy ông bố và ông anh của Leora hằm-hằm đứng chờ ở cửa rồi. Ông già Andrew Jackson quát mắng om sòm. Ông bảo Martin "bỏ trường" đi một lần ông còn có thể hiểu mà không cho là phi-lý, nhưng bây giờ lại lên đến đây lần thứ hai nữa thì thực là điên-rồ hết chỗ nói".

Nghe ông mắng suốt từ đầu đến cuối, Martin và Leora chỉ cười, có vẻ vững tâm lắm.

Bert thì kêu :

- Trời ơi là Trời ! Thưa Ngài, như thế này thì thực là quá lắm ! (Bert có đọc nhiều tiểu-thuyết, nói tiếp). Tôi vốn phản-đối lối dùng những lời xúc-phạm bất-kính, nhưng thấy Ngài trở lại quấy-rầy Em Gái tôi lần thứ hai thì tôi chỉ còn có thể nói, Trời ơi là Trời! Thưa Ngài, thế này thì thật là quá lắm đi thôi !

Martin trầm-ngâm nhìn ra ngoài cửa sổ, chàng nhận thấy có ba người đi lờn-vờn trên đường lầy lội. Người nào cũng chú mục nhìn vào nhà Tozer, chờ xem có truyện gì xảy ra không.

Chàng nói, giọng cương-quyết :

- Thưa ông, tôi đã hết sức học-hành chăm chỉ. Mọi việc đều tốt đẹp cả. Nhưng tôi đã quyết-định là không sống xa vợ tôi nữa. Tôi đến đây để đón vợ tôi đi. Trên Pháp-ly, Ông không thể ngăn-cản tôi. Tôi không biện-luận gì cả và tôi nhìn-nhận rằng nếu tôi cứ tiếp tục ở lại Đại-Học như hiện nay thì tôi chưa thể cấp-duỡng được cho vợ tôi. Vợ tôi đương học tốc-ký và trong năm bẩy tháng nữa có thể tự lo sống lấy một mình, vậy trong thời-gian đó tôi mong ông cũng hiếu lễ hơn thiệt, gởi tiền cho vợ tôi.

Ông Tozer kêu :

- Thằng cha này làm hại con gái nhà người ta chưa đủ, còn đến bắt người ta chu cấp thay nó nữa !

- Thôi được. Các người muốn sao được vậy ! Nếu muốn tính chuyện về lâu về dài có lợi cho Leora, cho tôi, và cho cả các người nữa, thì tôi sẽ học cho xong y-khoa, rồi ra hành nghề, còn nếu các người không chịu trông nom lo-lắng cho Leora thì tôi sẽ bỏ học để đi kiếm việc làm ngay. Ồ, tôi sẽ chu-cấp cho Leora. Thế cũng được ! Có điều là từ nay các người sẽ chẳng bao giờ thấy mặt Leora nữa. Nếu các người còn tiếp-tục cư-xử một cách ngu-muội như vậy, thì Leora với tôi sẽ dời khỏi đây ngay chuyến tàu đêm nay ra miền Biển, và như vậy là hết !

Đây là lần đầu tiên tranh-luận với gia đình ông Tozer, chàng có bộ-điều như đóng kịch. Chàng khua nắm tay vào trước mũi Bert nạt-nộ :

- Và nếu anh mà cản-trở, không để chúng tôi đi, thì lúc ấy chỉ có Trời bênh anh ! Và cả tình người ta sẽ cười anh như thế nào!... Em nghĩ sao, Leora ? Em có sẵn-sàng đi với anh không... đi luôn không bao giờ trở lại nữa ?

Nàng đáp : - Có. Em rất sẵn-sàng.

Họ bàn cãi với nhau lung lăm. Tozer và

[REDACTED]

Bert giữ thái-độ phòng-thủ. Họ nói họ không thể để cho ai hăm-đọa được. Hơn nữa, Martin là một tên lãng-tử, và Leora có chắc rằng nó không có mưu-toan sống bằng tiền họ gởi cho nàng không? Cuối cùng, họ đành cúi đầu chịu lép. Họ nhận-định là cái thằng Martin đợ sống mới và trưởng-thành này, với cái con Leora tân-thời rần-mắt kia, đứa nó đã vì đứa kia, sẵn-sàng từ bỏ hết mọi thứ.

Ông Tozer than-thở một hồi lâu rồi hứa sẽ gởi cho nàng mỗi tháng bảy-chục đồng cho đến khi nàng đủ sức đi làm việc được ở văn-phòng.

Ở nhà ga Wheatsylvania, đứng ở cửa số xe lửa nhìn ra, Martin mới thấy rõ rằng cái ông Tozer có cặp mắt lo buồn và đôi môi hay mím chặt lại ấy, rất thương yêu con gái và rất đau khổ thấy nàng ra đi...

III

Chàng kiếm được cho Leora một căn phòng trong một xóm nghèo, men biên thành-phố Zenith về phía Bắc, đối với Bệnh-viện của nàng trước thì nó ở gần Mohalis và Trường Đại-Học hơn đến mấy cây số. Căn phòng vuông, quét vôi

trắng và xanh, có mấy chiếc ghế tuy đã rỗ sơn, nhưng rộng ngang vai... Phòng trông ra một vùng đất hoang đầy gốc rạ và lộng gió, chạy dài tuốt ra tận quãng đường xe lửa bóng loáng ở đằng xa. Chủ nhà là một bà người Đức, tròn như quả mít, có cặp mắt mơ-mộng. Chắc bà ta chẳng bao giờ tin rằng hai người là vợ chồng thực. Dầu sao bà ta cũng tử-tế.

Rương hành-lý của Leora đã tới. Mấy cuốn tốc-ký của nàng được bày hết sức ngay-ngắn trên chiếc bàn nhỏ, còn đôi giày bằng nỉ màu hồng dùng để đi ở trong nhà thì xếp bên dưới cái giường sắt trắng. Martin sánh vai nàng đứng bên cửa sổ, say-sưa kiêu-hãnh có nhà cửa riêng. Bất chợt chàng thấy yếu quá, mặt mũi quấy, tựa hồ như chất keo dính liền tế-bào nọ với tế-bào kia tan-rã ra, và chàng tưởng mình sắp quy xuống. Nhưng chàng cúi chân cho hai đầu gối cứng ngắc ra, hất đầu lên, bặm chặt môi vào giữa hai hàm răng, chàng trấn-tĩnh lại được, và thốt kêu "Tổ ấm đầu tiên của chúng mình !"

Thấy mình sẽ sống với nàng, êm-dềm, yên tĩnh, không một ai quấy-rầy, lòng chàng ngây ngất.

Căn phòng tầm thường hừng sáng lên một ánh hào-quang kỳ-lạ ; trên vùng đất đầy cỏ hoang, lau đại, ánh mặt trời thảng Tư soi rục-rỡ, và bày se-sẻ riu-rít bản tình ca.

[REDACTED]

"Vâng, tổ ấm đầu tiên của chúng mình",
Leora đáp lại bằng lời nói và bằng cả đôi
môi thèm khát của nàng...

IV

Leora theo học Trường Đại-Học Tài-Chính
Kinh-Doanh Thương-Mại ở Zenith. Cứ nghe cái
tên cũng đủ biết đây là một cái trường lớn,
khá gọi là tòi để dạy bọn Tốc-ký - viên, kế-
toán-viên, và những hạng như con cháu mấy
nhà nấu rượu và mấy nhà chính-trị ở Zenith
không đủ sức thi vào nổi mấy trường Quốc-Gia
Đại-Học. Ngày ngày nàng cắp sách và bút chì
vót nhọn, chạy le-te ra bến xe buýt, dăng
điệu trẻ con, linh-lợi, lẫn lộn vào đám sinh
viên đông-đảo. Nàng phải đi học như thế đến
nửa năm mới đủ sức tốc-ký để xin được một
chỗ làm trong một hãng bảo-hiêm.

Họ giữ cái phòng ấy - cái tổ ấm mỗi
ngày một thân yêu thêm của họ - cho tới khi
Martin tốt-nghiệp. Không ai mà lại thích sống
quanh-quẩn ở trong nhà như đôi chim độ-điều
này. Mỗi tuần ít ra là hai lần, Martin bay
vù từ Mohalis về học đêm ở đây. Nàng có biệt
tài lẩn tránh, không bắt chàng phải bận tâm
chú ý tới nàng, khiến chàng trong khi vùi

đầu vào sách học - hồi còn ở chung với Clif, anh chàng lúc nào cũng ngồi đứng không yên, luôn miệng lảm-bảm và nhổ vặt - chưa bao giờ chàng học chăm như vậy. Chàng cảm thấy như có, như không có nàng ở bên cạnh và lòng chàng ấm-áp vô cùng. Đôi khi, vào nửa đêm, đang lúc chàng bắt đầu thấy đói bụng, thì có một đĩa bánh mì kẹp lạng-lẽ hiện ra như ảo-thuật ở khuỷu tay chàng. Chàng chẳng khen lấy một câu, nhưng cũng không vì thế mà bị mất đi chút tình âu-yếm nào của nàng. Nàng làm cho chàng yên tâm vững dạ. Nàng lôi chàng ra khỏi cái thế-giới trước kia vẫn áp - đảo chàng.

Trong những lúc đi tản-bộ, trong bữa ăn, và trong cái thời-gian một khắc phóng - đảng và phao-phí một cách khoáng-lạc, hai người ngồi ở đầu givông, chặn chòm kín lên đến tận vai, vô có hút một điếu thuốc bất thường trước bữa điếm tâm, chàng giải-thích cho nàng hiểu những công việc của chàng làm. Khi đã học xong bài rồi, nàng thường cố đọc bất kỳ một cuốn sách nào của chàng mà lúc đó chàng không cần đến. Tuy chẳng hiểu biết, mà cũng chẳng bao giờ học nhiều những chi-tiết thực - tại của Y-khoa, nhưng nàng hiểu - có lẽ còn hơn cả Angus Duer - căn-bản và triết-lý dân-sinh của những công việc chàng làm. Mặc dầu chàng đã bỏ không còn tôn-sùng Gottlieb như một ông thần, và không còn ham-mê phòng thí-

[REDACTED]

nghiệm như một điện thờ nữa, mặc dầu chàng đã quyết tâm làm một Y-sĩ giàu kinh-nghiệm thực tế và tiền bạc, nhưng một cái gì của tinh thần Gottlieb vẫn còn lưu lại ở như chàng. Chàng muốn tìm ở đằng sau những chi-tiết và những bản liệt-kê danh-từ chuyên-môn nghe rất kêu, những nguyên-nhân của sự vật, những định-luật khái-quát có thể làm cho những bệnh triệu khác-biệt nhau và trái-nghịch nhau hết hỗn-độn và biến thành có trật-tự như những định-luật về hóa-học.

Chiều thứ bảy, hai người trịnh-trọng đi coi chiếu bóng - một hay hai cuốn phim của anh chàng Cao-bồi Billy-Anderson đóng với một Cô đào sau nổi tiếng là Mary Pickford - rồi khi về, họ lại trịnh-trọng bàn cãi với nhau về những tình-tiết vô lý trong truyện phim, không có trong thực tại, chẳng để ý gì đến những người đi đường cả. Nhưng đến chủ nhật, họ đi chơi về miền quê (đem theo bốn miếng bánh xăng-đuýt và một chai bia gừng, bỏ trong mấy cái túi sòn rách của chàng), chàng đuổi nàng chạy lên hết ngọn đồi lại xuống khe núi, mất hết cả trang-nghiêm, và chỉ còn là hai đứa trẻ đùa nghịch vui vẻ. Chàng định chiều về qua phòng nàng xong sẽ đáp chuyển xe đêm về Mohalis, để sáng dậy cho gần chỗ đi làm. Lần nào cũng như lần nào, chàng đều quyết-tâm làm như vậy, và nàng rất khen lòng hăng-hái của chàng, nhưng chẳng lần nào chàng ra kịp chuyển xe đêm ấy cả. Và nhân-viên làm

trên chuyến xe liên-tỉnh chạy sáu giờ sáng đã thành ra quen mặt một chàng trai trẻ xanh xao, củ-chỉ lạnh-lợi, ngồi cong lưng trên một chiếc ghế đằng cuối xe, vừa ngón những cuốn sách lớn bìa đỏ, vừa lơ-là gặm một miếng bánh nẫu đường mỡ trông không có gì là ngon cả. Nhưng ở chàng trai trẻ này không có chút đáng-điều nặng-nề nào của những công-nhân bị lôi ra khỏi giường từ lúc mới sáng tinh sương, để đi làm lao lực thêm một ngày ảm đạm vô-liêu nữa của đời mình. Trông chàng có vẻ quả-quyết một cách lạ-lùng, thỏa-mãn một cách lạ-lùng.

Tất cả thực là quá thanh-thần, bây giờ chàng đã gần thoát khỏi cái tính thanh-liêm chính-trực quá cực-đoan của chủ-nghĩa Gottliebism, gần thoát khỏi cái tính hăng - say tìm-tòi cho bằng được những nguyên-nhân căn-bản mà người ta khi càng đi sâu hết từng lớp này xuống tầng lớp kia, hình như càng thấy xa thêm cái nguyên-lý tận-cùng mà người ta muốn đạt tới, và cũng gần thoát khỏi cái mặc cảm không thể tha-thứ được là ngày càng học bao nhiêu càng nhận thấy mình dốt bấy nhiêu. Chàng thấy âm lòng đã trốn ra khỏi cái cảnh cô-đơn giá lạnh của Gottlieb, để gia nhập vào cái thế-giới có tình giao-hảo thân-mật giữa người này, người nọ của ông Khoa - trưởng Silva.

Thỉnh-thoảng chàng cũng gặp Gottlieb ở

sân Trường. Hai người chào nhau ngưng-ngừng rồi rào bước đi luôn.

V

Hình như không có sự phân-chia thời-hạn giữa hai niên-khoá chót của chàng, vì chàng đã để mất nhiều thời giờ, nên phải ở lại Mohalis suốt mấy tháng hè. Từ lúc chàng cưới vợ cho đến lúc tốt-nghiệp, một năm rưỡi trôi trôi qua như một cơn gió lốc khủng-khiếp, không còn có ngày tháng hay thời-tiết gì cả.

Khi chàng đã "rút con diên và cắm-cúi làm việc", như người ta nói, chàng đã được Bác-sĩ Silva và tất cả các sinh-viên giỏi nhất, như Angus Duer và Mục-Su Ira Hinkley, mến phục. Trước kia, Martin lúc nào cũng tuyên-bố là chàng cóc cần họ tán-thưởng, cóc cần những tiếng khen của bọn tôi tớ tầm thường, nhưng bây giờ được ai khen phục, chàng lấy làm tự-đắc lắm. Tuy ngoài mặt chỉ cười nhạt làm ra bộ không cần, nhưng trong lòng chàng rất thỏa-mãn được Angus đối-đãi ngang hàng... Angus trong mấy tháng hè được làm ngoại-trú ở Tổng Y-Viện Zenith và đã có cái phẩm-cách độc nhất vô nhị của một Bác-sĩ giải-phẫu trẻ tuổi có tiếng.

Suốt mùa hè nóng như thiêu như đốt năm ấy, Martin và Leora làm việc cực khổ, thở không ra hơi, và khi hai người ngồi ở trong phòng, vui đầu vào đóng sách vở bề bộn, bên cạnh một cốc bia lớn, từ quần áo đến ngôn-ngữ của họ không có cái phong-độ người ta cho là xứng-dáng với đôi vợ chồng lãng-mạn tận-tụy với khoa-học và có trí phẩn-đấu mãnh-liệt. Họ không lấy gì làm khiêm-nhuờng cho lắm. Có nhiều khi bất chợt Leora nổi hứng lên, dùng những tiếng, những chữ Nhật-nhĩ-man cổ, đơn âm, có thể làm cho Angus và Bert Tozer hoảng hồn. Những chiều rảnh-rỗi, hai người đưa nhau đến giải-trí một cách rẻ tiền ở một nơi tổ-chức theo kiểu đảo Coney, cạnh một cái hồ nước đầy vầng bản tanh hôi, rồi vừa ngồi chơi trên đoàn xe điện nhỏ, chạy qua những cảnh trí giả-tạo, vừa ăn bánh mì kẹp xúc - xích nóng rất ngon lành vui vẻ.

"Chiếc đầu tàu" dẫn họ đi ăn chơi là Clif Clawson. Trừ lúc ngủ, còn chẳng bao giờ Clif chịu ngồi yên hay ở một mình. Chàng thành công trong cái nghề bán ô-tô, chắc chỉ vì chàng thích nói thật nhiều những truyện rất linh-dộng, rất khoái-hoạt, những truyện hình như rất cần cho cái nghề này. Chàng chú ý tới Martin và Leora một phần vì tình bạn thân-thiết, và một phần vì chàng sợ cảnh cô-đơn, nhưng khó ai mà định được mỗi phần lớn nhỏ chừng nào ; tuy nhiên có điều chắc-chắn

chàng đã dãi-dẳng họ ăn chơi, giải-trí, và hình như không bao giờ nhận thấy cái nét cau có của Martin một đôi khi miễn-cưỡng tiếp đón chàng.

Chàng thường đi xe hơi tới, ống buông hơi bao giờ cũng cất đi, để máy nổ âm-ỹ vang lên đến tận phòng bạn, chàng đứng dưới cửa sổ gọi với lên, "Ôi ! xuống đi, cậu mợ ! Ra khỏi cái ổ ấy đi ! Nhúc-nhích cái cẳng đi một tý ! Xuống làm một cuộc cho nó mát, rồi đây sẽ mua cả cái gì cho cậu mợ đóp nữa".

Martin cần phải học, nhưng Clif chẳng bao giờ hiểu điều đó và Martin đôi khi tàn-nhãn để lộ vẻ khó chịu ra mặt, kể cũng đáng trách, chàng có biết đâu rằng bây giờ lòng chàng đã được thỏa-mãn vì có Leora ở bên cạnh rồi, và chàng ích-kỷ, hoàn-toàn chẳng để ý gì đến nỗi lòng những người khác khao-khát tình bạn của chàng ; hơn nữa, bây giờ chàng đương ở trong thời-kỳ bán lên vì học thi và toại-nguyện vì tình yêu khăng-khít, chàng đâm ra ngán những lời khôi-hài trì-dộn, không thay đổi của Clif lúc nào cũng như lúc nào tuôn ra hàng tràng không dứt. Chỉ có Leora là lịch-sự nhã-nhận. Clif có độ năm bảy câu truyện vui, bao gồm hết thấy óc hài-hước và triết-lý của chàng, chàng cứ đem ra nói đi nói lại mãi, chỉ thay đổi đi một chút nội-dung hay hình-thể, Leora nghe đã nhàm tai, nhưng nàng vẫn có thể ngồi hàng giờ đồng-hồ vui-vẻ nghe

chàng nói, chàng kể tài khôn-khéo chàng bán xe ra làm sao, và nàng kiên-quyết nhắc đi nhắc lại cho Martin biết là vợ chồng nàng chẳng bao giờ có được một người bạn trung-thành hay rộng lượng hơn Clif.

Nhưng rồi Clif đi Nữu-Uớc, làm cho một nhà Đại-lý xe hơi mới, nên Martin và Leora, sống nương-tựa vào nhau hoàn toàn hơn, sung sướng hơn bao giờ hết.

Và điều phiền lòng cuối cùng của chàng và nàng cũng không còn nữa, vì ông Tozer đã bắt đầu dễ tính. Trong thư nào bây giờ ông cũng tỏ ra thân mật, mặc dầu ông vẫn còn làm cho họ khó chịu vì những lời khuyên răn dạy bảo của bậc làm cha mẹ, hoặc những lời khiển trách họ cho bố với tờ ngân-phiếu hàng tháng ông gửi cho họ.

VI

Trong tất cả những hoạt-dộng như diên của niên-khóa chót... nào là thần-kinh khoa và nhi khoa, nào là công việc thực - tập về sản-khoa, nào là ghi chép bệnh-sử trong các nhà thương, nào làm phụ-tá giải-phẫu, băng-bó thương-tích, nào là tập cho khỏi có vẻ ngưng

[REDACTED]

khi những bệnh-nhân đến chữa thì gọi mình là "Bác-sĩ" hay "Quan Đốc"... không có hoạt-động nào thực sự quan-trọng bằng vấn-đề "Tốt nghiệp rồi làm gì?".

Có cần ở nội trú hơn một năm không? Nên làm Y-sĩ nội-khoa suốt đời, hay nên làm Y - sĩ chuyên-khoa? mà chuyên về khoa nào tốt nhất - nghĩa là kiếm được nhiều tiền nhất? Nên mở phòng mạch ở quê hay ở tỉnh? Đi về miền Tây ra sao? Ngành Quân-y thế nào - vào ngành này thì được lính chào, đi giày ủng, cưỡi ngựa, nhiều gái đẹp theo, đi du - lịch chỗ này chỗ nọ?...

Vấn đề này, họ đem ra bàn cãi với nhau trong hành-lang Tòa Nhà Chính Khu Y - Khoa, trong Bệnh-viện, trong phòng ăn; và khi Martin về nhà với Leora, chàng lại lôi tất cả vấn-đề ra nói, rất thông-suốt, rất rõ - ràng khúc-chiết. Gần như đêm nào chàng cũng "đi tới một quyết-định" để đến sáng hôm sau lại do-dự chẳng đi tới đâu.

Có một lần Bác-sĩ Loizeau, Giáo-sư giải phẫu, làm một cuộc giải-phẫu trước một lớp thực-hành có cả nhiều Bác-sĩ danh-tiếng tập nập tới thăm Trường cũng tham-dự. Thấy hình ảnh vị Bác-sĩ bé nhỏ mặc áo trắng mỡ xẻ dưới mắt mọi người, tranh đấu giữa sự sống và sự chết, bi+tráng như một kịch-sĩ đại tài ra mắt trước sự hoan-hô nồng-nhiệt của khán-giả,

Martin ra về quyết tâm sẽ theo ngành giải-phẫu. Rồi chàng đồng ý với Angus Duer vừa được huy-chương Loizeau về khoa giải-phẫu thực-nghiệm, cho rằng nhà giải-phẫu chẳng khác gì một con mãnh sư, một con đại bàng, một chiến-sĩ trong hàng Bác-sĩ. Angus là một trong số rất ít sinh-viên biết một cách chính xác, không một chút do-dự, công việc mình sẽ làm : sau thời-kỳ nội-trú chàng sẽ đến làm việc tại Bệnh-viện Chicago danh tiếng mà Giám-Đốc là Bác-sĩ Rouncefield, nhà giải-phẫu bụng trú-danh. Chàng nói vắn tắt rằng sau năm năm, chàng sẽ kiếm mỗi năm hai chục ngàn cho mà xem.

Martin về kể tất cả lại cho Leora nghe. Giải-phẫu. Bi-tráng, Gan-dạ, Phụ-tá kính-phục. Cứu nhân độ thế. Khám-phá những kỹ-thuật khoa-học mới. Hốt bạc... không phải với óc con buôn, cố nhiên, mà chỉ là để Leora sống được sung-túc. Đi Âu-Châu... cả hai cùng đi thăm Luân-đôn sương mù dày xám. Các tiệm cà-phê Thành Viên. Leora vui-vẻ nghe chàng hùng biện. Nàng diu-dàng tỏ ý tán-thành ; và sáng hôm sau, khi chàng tìm mọi lý lẽ để chứng minh rằng nghề giải-phẫu là nghề đón-mặt và phần đông Bác-sĩ giải-phẫu chỉ là những anh thợ có tài pha thịt, thì nàng cũng tán-thành nhã-nhận hơn bao giờ hết.

Sau Angus, là Y-Giáo-Sĩ tương-lai, Mục-Su Ire Hinkley, Pfaff Mập là người đầu tiên

[REDACTED]

khám phá ra tương-lai của mình trước nhất. Chàng sẽ làm Bác-sĩ sản-khoa, chuyên-môn đỡ đẻ... hoặc, như các Y-sinh vẫn gọi lóng với nhau là "Thầy đỡ". Mà Pfaff Mập có tâm-hồn của một cô đỡ thật ; chàng rất thương những người đàn bà đau đẻ, thờ hớn-hén như sắp chết, chàng thương một cách thành thật, gần muốn rớt nước mắt ra. Lúc chàng ngồi im lặng, uống nước trà, chờ người ta sanh, trông chàng thật là đường-bệ. Lần đầu tiên đỡ đẻ, trong lúc chàng với một sinh-viên nữa lo-lắng đứng ngồi không yên bên bàn đẻ, trong khung cảnh vô cùng ảm-đạm của gian phòng hộ-sinh, anh chàng sinh-viên kia chỉ có vẻ nóng-nảy sốt-ruột còn anh chàng Pfaff Mập ta thì sợ hãi quá, chàng mong, như chàng chưa hề bao giờ mong trong cuộc đời nhu-nhược, đầy khát-veng của chàng mà chưa từng được thỏa-mãn lần nào chàng tha-thiết mong có thể an-ủi người đàn bà không quen biết, mặt xám ngắt, đương thờ hồng-hộc, và chịu hết nỗi đau đớn thay cho người ta.

Trong khi các sinh-viên khác, hoặc do tình-cờ, hoặc do người thân-thuộc thúc-giục, đã trôi dạt vào ban nọ ban kia, hết cả rồi, riêng Martin vẫn còn do-dự. Chàng rất lưu tâm đến lời thúc-giục của Ông Khoa-trưởng Silva khuyên chàng nên ra hành nghề ngay để giúp ích cho nhân-loại, nhưng chàng vẫn không thể quên được những giờ lạnh-lẻo khắc-khó trong phòng thí-nghiệm. Đến hạn cuối năm, chàng bắt

buộc phải có quyết-định và sự tình-cờ đã giúp chàng. Chàng đã xúc-động vì một bài diễn văn của Ông Khoa-Trường Silva kết tội tính cách chuyên-môn quá đáng, và đưa ra một hình ảnh một Bác-sĩ già, cao-minh ở nhà quê, chẳng khác gì một vị Mục-Sư, một người Cha của dân làng, sống lành mạnh dưới vùng trời đất bao la, và thung-dung thanh-lãng trong việc tự chế-phục mình. Hơn nữa lại có nhiều bức thư khẩn của Ông Tozer năn-nỉ Martin về lập nghiệp ở Wheatsylvania.

Ông Tozer hiển nhiên là thương yêu con gái, và cũng mến Martin chẳng ít thì nhiều, nên muốn hai người ở gần ông. Ông bảo Wheatsylvania là một "chỗ tốt" : các nông dân người Sĩ-căn-di-nao, người Hòa-lan, người Đức, và người Bô-hê-miêng thực-thà, chất-phác và tiên-nong sòng-phẳng. Bác-sĩ ở gần nhất là Ông Hesselink ở Groningen, cách xa đến chín dặm rưỡi tức là mười ba cây số ngàn, và ông có nhiều việc làm không xuể. Nếu hai vợ chồng chịu về, ông sẽ giúp Martin mua dụng-cụ, và ông còn hứa là trong hai năm chàng nội-trú ở Bệnh-viện, thỉnh-thoảng ông còn gởi cho ít tiền nữa. Lưng vốn của Martin kể ra cũng đã cạn. Thế mà Angus Duer và chàng đã được chỉ định làm việc ở Tổng-Y-Viện Zenith, ở đây chàng sẽ được huấn-luyện tốt không đâu bằng, nhưng ở đây người ta chỉ cấp cho Bác-sĩ nội trú có ăn và ở trong năm đầu, ngoài ra không

[REDACTED]

có gì cả, nên chàng lo không thể nhận sự chỉ định này được : Lời đề-nghị của ông Tozer làm cho chàng phân-chí. Leora với chàng thức suốt đêm hăng-hái bàn với nhau về nền tự-do của miền Tây, về lòng tốt hay giúp đỡ của những người đi tiên-khu khai-thác, về tính cách anh-hùng và hữu-ích của những Bác - sĩ thôn quê, và lần này hai người đi tới một quyết-định chắc-chắn mà họ quyết - tâm không thay đổi nữa.

Họ sẽ lập-nghiệp ở Wheatsylvania.

Tuy chàng hơi buồn vì phải bỏ những công cuộc nghiên-cứu, bỏ tính tò-mò cao - quý của Gottlieb... nhưng, chàng vẫn có thể làm một Bác-sĩ thôn quê như Robert Koch. Ít ra chàng cũng không đến nỗi đổ-đón đi đánh bài đánh bạc, hay đi săn vịt trời biếng-nhác. Chàng sẽ lập một phòng thí-nghiệm riêng nho-nhỏ. Thế rồi tới cuối năm chàng tốt-nghiệp và trông hơi ngưng-nghị đỏ mặt trong chiếc mũ và chiếc áo lễ phục đen. Angus đậu thủ khoa, còn Martin đậu thứ bảy. Chàng cùng thầy bạn từ biệt nhau, nói với nhau nhiều lời nhớ tiếc và uống với nhau cũng khá nhiều rượu. Chàng muốn cho Leora một cái phòng gần Bệnh-viện hơn, và nghiêm-nhiên thành Martin L. Arrow-smith, Y-khoa Bác-sĩ, Bác-sĩ nội - trú tại Tổng-Y-Viện Zenith.